

TIPS EN TRUCS BIJ HET ONDERNEMEN IN FRANKRIJK

‘Neem vooral veel geduld mee’

Als je in Frankrijk onderneemt kun je voor heel wat verrassingen komen te staan. Vaak gaan de zaken nét even anders. Wij spreken vier ondernemers in verschillende vakgebieden, die met ons hun ervaringen delen.

TEKST: REDACTIE MAISON EN FRANCE

FLOOR KOOP

Studio Floor Koop, Nyons (Drôme)
studioflookoop.com
floor@studioflookoop.com

Illustrator Floor Koop woont sinds vijf jaar in de Drôme, waar ze drie jaar geleden haar bedrijfje Studio Floor Koop opgericht heeft. ‘Voordat ik naar Frankrijk vertrok had ik een drukke baan met veel stress. Ik besepte dat ik niet tot mijn pensioen wilde wachten om mijn droom te verwezenlijken. Ik zegde mijn baan op, kocht een autootje en reed naar de Drôme. De geplande drie maanden werden er zes, het werd een jaar, en nu ben ik er alweer vijf jaar.’

Floor werkt als illustrator. Daarnaast neemt ze deel aan een collectief dat twee winkels runt. ‘Ieder lid van het collectief staat af en toe in de winkel. Daarnaast dragen we een percentage van de opbrengst af voor de huur en de vaste lasten.’

Was het lastig om in Frankrijk een onderneming te starten?

FLOOR: ‘Ik heb een micro-entreprise. Die vraag je heel simpel aan, zonder gedoe. Dat is echt zo gepiept.’

RONALD: ‘Omdat in Frankrijk ambachten nog heilig zijn, bleek dat een klusbedrijf in Frankrijk eigenlijk niet bestaan. Gelukkig heb ik hulp gehad bij het kiezen van de ondernemingsvorm en bij de inschrijving bij de Kamer van Koophandel. Dat iets waar ik niet zelf uit zou zijn gekomen.’

BART: ‘Ik heb de bureaucratie bij het opstarten van mijn onderneming in Frankrijk enigszins als lastig ervaren. Door mijn goede voorbereiding, mijn redelijk goede Frans en de bereidwillige medewerking van diverse ambtenaren verliep het wat stroperig, maar het kwam redelijk snel goed. Geduld hebben is in Frankrijk wel een schone zaak.’

‘Ja, dat klopt,’ vult **RONALD** aan. ‘Goed voorbereiden is zowel zakelijks als privé erg belangrijk, de papierwinkel is fors, maar met geduld lukt alles. Zo kostte het aanvragen van een bankrekening voor mijn bedrijf twee maanden.’ Edith beamt dat: ‘Veel papierwerk, daar zijn de Fransen dol op.’

En toen je eenmaal opgestart was, hoe ging het toen?

FLOOR: ‘Op een gegeven moment moest ik een adreswijziging doorgeven. Dus ik bel het equivalent van de Kamer van Koophandel op om te vragen of dat online kan. Nee, dat kon niet. Men zou mij een formulier opsturen en dat moest ik invullen en met de post terugsturen. Als ik hulp nodig zou hebben bij het invullen, dan kostte dat 80 euro. Ik dacht dat het wel mee zou vallen, het was immers maar een adreswijziging. Maar de pdf omvatte acht pagina’s, een onbegrijpelijk formulier. Ik kreeg de tranen in mijn ogen. Onbegrijpelijk dat simpele dingen hier soms zo moeilijk zijn. Het kost je uren, energie, frustratie en veel postzegels. Ik weet het wel, het paradijs bestaat niet, elk land heeft zijn voors en zijn tegens. Toch vind ik het erg fijn dat het leven hier erg impulsief en zonder agenda kan zijn. Dat hoort bij Frankrijk.’

RONALD: ‘Ik heb een administratiekantoor in de arm genomen. Dat regelt alle zaken voor het bedrijf, omdat dat voor een leek best ingewikkeld is. Het is misschien wel zelf te doen, maar er moet ook nog gewerkt worden!’

RONALD SCHAEFFER EURL La Bazolle (Nièvre)

www.labazolle.fr, info@labazolle.fr

Jarenlang had Ronald Schaeffer samen met zijn vader in Nederland een klusbedrijf. ‘We renoveerden badkamers, keukens, eigenlijk het hele huis. We verhielpen ook veel gevolgschade na lekkages, in opdracht van verzekeringsmaatschappijen. De laatste vijf jaar werkten we vaak in Frankrijk, gewoon omdat we dat leuk vonden. Zo ontstond het idee om in Frankrijk te gaan wonen en werken, in feite een lang gekoesterde droom. We vonden een prachtige longère in Morvan, waar we sinds maart 2023 definitief wonen. Mijn ouders genieten hier van hun welverdiende pensioen. Ik ben doorgegaan met het werk en heb een Frans bedrijf opgericht, La Bazolle.’

BART: Een winter zonder verwarming, dat was een tegenvaller. Dat kwam door een niet nagekomen toezegging, en nee, dat was geen Fransman. Daar heb ik ook weer van geleerd.’

‘OMDAT AMBACHTEN HEILIG ZIJN, BLEEK EEN KLUSBEDRIJF NIET TE BESTAAN’

'HET SYSTEEM WERKT GOED, MAAR HET DUURT EVEN VOOR JE ERIN ZIT'

BART VERBERKT

Villa des Abailles, Cuzy (Saône-et-Loire)
chambres-dhotes-morvan.com
bartiscounseling@live.fr

De emigratieplannen van Bart Verberkt begonnen in 2018 op de Emigratiebeurs in Utrecht. 'Ik ging gewoon even kijken, voor de fun, maar raakte enthousiaste door een presentatie over Bourgondië. Een dag later begon ik met mijn serieuze emigratieplannen, en begin 2020 verhuisde ik naar een prachtige oude villa op een domein. Ik ben van huis uit financial, maar dat doe ik slechts nog af en toe, op tijdelijke basis. Ik run chambres d'hôtes, ik beheer enkele appartementen en een zwembad, en ik ben tekstschrijver voor websites. Op het moment van mijn emigratie in maart 2020 nam ook corona serieuze vormen aan. Ik mocht de grens officieel niet over, maar het moest. Dat leverde een flinke vertraging van mijn plannen op. Precies toen de eerste gasten kwamen, had ik twee kamers klaar.'

EDITH: 'Langzamerhand zijn de regels in de bouw in Frankrijk strikter geworden. Milieueisen, aansprakelijkheden, dat maakt het vak minder leuk. Ik los dat op door kritisch te zijn bij het aanvaarden van opdrachten. Contacten zijn in Frankrijk uitermate belangrijk. Ik zoek naar relaties met makelaars, notarissen en bouwbegeleiders. Het duurt soms enkele jaren voordat je een flink netwerk hebt, en dat onderhouden is ook belangrijk.'

Is Frankrijk een vriendelijk land voor ondernemers?

BART: 'Ik vind Frankrijk een ondernemersvriendelijk land. De inschrijving als micro-entrepreneur was zo gebeurd. Als startende ondernemer had ik recht op enkele jaren korting op sociale premies: dat is interessant. Opgeven wat je bedrijf verdient stelt niets voor. Er wordt van alles over de Fransen gezegd, maar ik bijna alleen maar positieve ervaringen. Hier in de Bourgogne zijn de mensen vriendelijk en erg toegankelijk.'

RONALD: 'Mijn ervaring is dat het Franse systeem goed werkt, maar het duurt even voordat je er echt inzit. Als je eenmaal door de papiermolen heen bent, dan gaat alles makkelijk en goed.'

FLOOR: 'Ik moest inderdaad leren heel veel geduld te hebben, en dat ook echt te accepteren, anders kan het erg lastig worden.'

EDITH: 'Het Franse belastingklimaat is erg gunstig. Tarieven zijn laag en ook het hebben van flink eigen vermogen is geen 'zonde'.'

Zijn er nog andere verschillen aan te wijzen tussen Nederland en Frankrijk?

RONALD: 'Ik ben het Nederlandse tempo gewend. Dat ligt een stuk hoger en er is ook meer geautomatiseerd.'

FLOOR: 'Je moet echt op je strepen staan. Als je iets nodig hebt, dan kun je het beste even langsgaan. Telefonisch raak je soms de weg kwijt in de lange keuzemenu's. Internetsites zijn soms niet te begrijpen of ze lopen vast. Ik was in het begin ook erg verbaasd over de vele bordjes die ik tegenkwam: *exceptionnellement fermé*. Dan denk je die dag dingen te kunnen regelen, kom je voor een dichte deur te staan. Dat komt best vaak voor. Ik vind het ook vervelend dat ik soms lang op een betaling moet wachten. Ik doe alles heel snel, dat stelt de klant op prijs, en vervolgens moet je gaan vragen waar het geld blijft. Dat vind ik vervelend en ondankbaar.'

CHAMBRES D'HÔTES-EIGENAAR BART VERBERKT

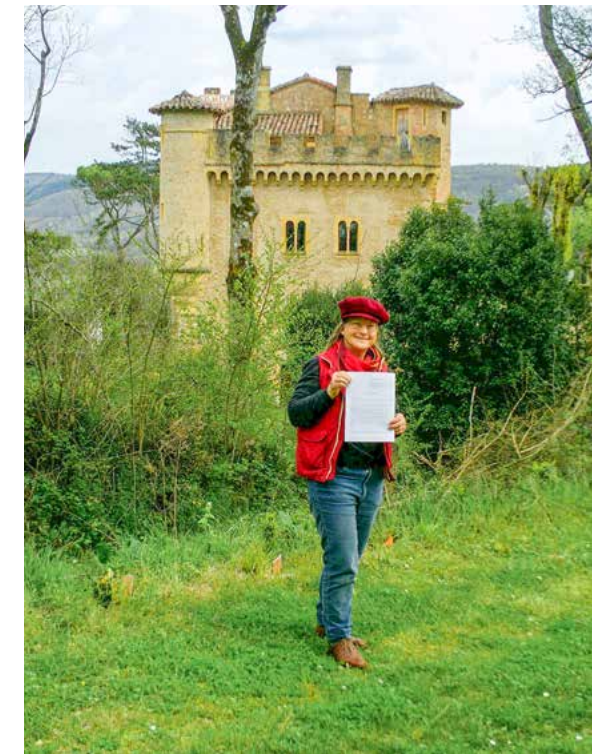
RONALD: 'Er bleken veel meer Nederlanders hun tweede huis in de Morvan te willen laten verbouwen dan ik dacht. Qua werk geeft dat zekerheid. Ik heb genoeg te doen. Ik kom ook meer tot rust. Ik werk vaak bij mensen die in Nederland wonen. Ik kan rustiger mijn werkzaamheden invullen en de deadlines zijn minder strak. Daar wen je snel aan. Het lijkt een cliché, maar alles gaat hier rustiger en mensen hebben onderling meer geduld. Ik moest er ook aan wennen dat de afstanden groter zijn en dat bouwmarkten en leveranciers met lunchtijd twee uur dicht zijn. Mijn planning voor inkopen en reistijden is anders geworden.'

BART: 'Door open te staan voor kansen kwamen er ook meevallers. Ik had nooit verwacht dat ik gîtes en appartementen schoon zou maken, maar waarom ook niet? Ik heb nu een leuke combinatie van beroepen, met getallen, met mensen, met woorden en met mijn handen.'

EDITH: 'Bij het indienen van een aanvraag tot een bouwvergunning is men vooral geïnteresseerd in de gevels en de inpassing in de omgeving. Wat je binnen aanpast of renoveert heeft doorgaans geen vergunning nodig. Er is geen controle of het technisch wel in orde is. Als je iets in de bouw wilt doen, kun je als tekenaar terecht, als bouwkundig keurder, als bouwbegeleider of als architect. Het Nederlandse architectendiploma wordt in Frankrijk erkend.'

Welke tips willen jullie meegeven aan lezers die in Frankrijk gaan ondernemen?

EDITH: 'Mijn collega's noemden het al: de *micro-entreprise*, vroeger *auto-entreprise* genoemd, is een soort ZZP-constructie. Je betaalt de sociale heffingen over je werkelijke omzet. Verdien je in een maand of een trimester niets, dan hoeft je ook niets te betalen. Toch ben je vanaf het begin keurig verzekerd voor onder andere ziektekosten.'

EDITH JANZEN

CreaCom Architecture, Bellesere (Tarn)
creacom-architecture.net
creacom.architecture@gmail.com

In Nederland werkte Edith Janzen als architect. Na haar vertrek in Frankrijk hield ze het architectenwerk voor gezien en richtte zij zich op design, illustratie en kunst. 'Na enkele jaren besloten we ons eigen huis te ontwerpen en te bouwen. Vanwege de oppervlakte, meer dan 170 m², was een erkende architect vereist. Ik meldde me voor ons eigen project aan bij de Ordre des Architectes. Het verliep goed, maar daar bleef het niet bij. Nederlanders in Frankrijk wisten mij te vinden en ik startte toch weer mijn eigen architectenbureau.'

FLOOR: 'Koop een printer voor thuis, met enveloppen en een stapel postzegels. Die heb je vaak nodig. Wees ook zorgvuldig met je gegevens en controleer ze goed op spelfouten, vooral namen en bedrijfsnamen.'

BART: 'Mijn tip voor nieuwe ondernemers in Frankrijk: maak een plan, maar durf daar ook van af te wijken. Houd focus, maar kijk breder dan je in Nederland zou doen. Overal liggen kansen. En het allerbelangrijkste: begin ruim voor je emigratie met het leren of het bijspijkeren van Frans. De gemiddelde Fransman waardeert het enorm als je Frans spreekt of het tenminste probeert. En hoe jammer is het als je in dit prachtige land geen contact kunt maken?' ■